

NHH

Kompetanseutfordringer i arbeidslivet

Innledning for
Produktivitetskommisjonen

26. november 2015

Kjell G. Salvanes
(kjell.salvanes@nhh.no)

Bakgrunn

- En stor innvandringsbølge
  - Etablering av et integrert Europeisk arbeidsmarked
- Hvilket arbeidsliv møter de?
- Som kommer idet vi står overfor andre store utfordringer:
- Polarisering av arbeidslivet
  - Økt globalisering: Varer, faktorer, og internasjonalisering av bedrifter
  - Teknologisk endring: Globalisering og robotisering
- En ressursboom i revers

Hvor godt rustet er vi for disse omstillingene?

- Venter store omstillinger og endrede betingelser for arbeids- og næringsliv: Næringsstruktur, kompetanse og jobber.
- Den nye arbeidsdelingen:
  - Mange oppgaver rutiniseres, særlig i midten og bunnen av kompetanseskalaen
  - Vanskeligere for marginale grupper å komme inn i arbeidslivet?
- Gruppen øker betydelig
- Hva er kompetansekravene for «det nye arbeidslivet»?
- Hvor raskt klarer vi å integrere innvandrere?

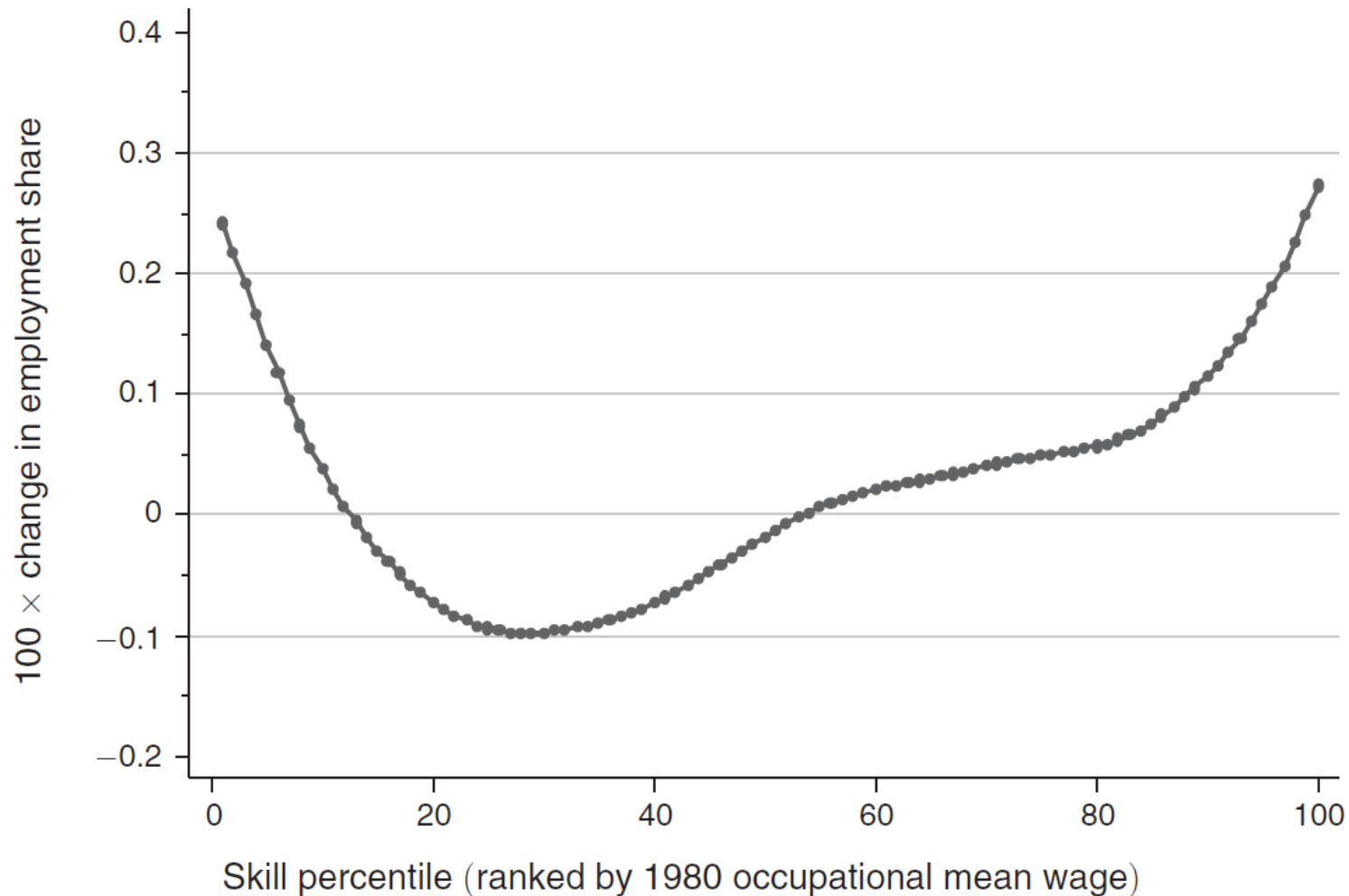
Mulige implikasjonen av disse endringene

- Polarisering av arbeidslivet
- Både økt globalisering og teknologisk endring:
  - Jobber med rutineoppgaver forsvinner
  - Økt etterspørsel etter høyutdannende og fagarbeidere
  - Økte lønnsforskjeller?
- I tillegg vil mange «Nordsjøjobber» forsvinne

Illustrasjon av polarisering for USA (Autor og Dorn, 2010)

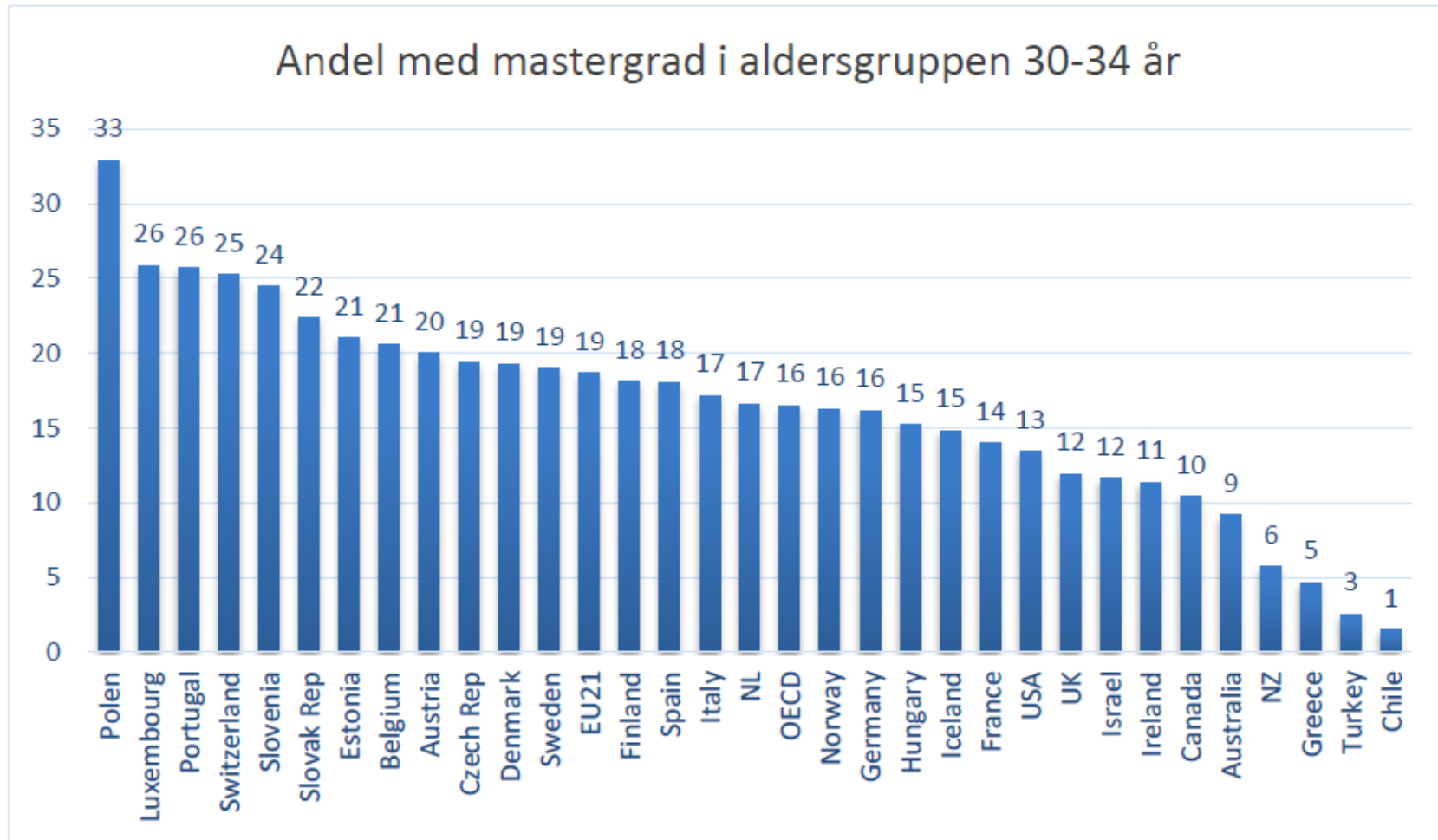

Panel A. Smoothed changes in employment by skill percentile, 1980–2005

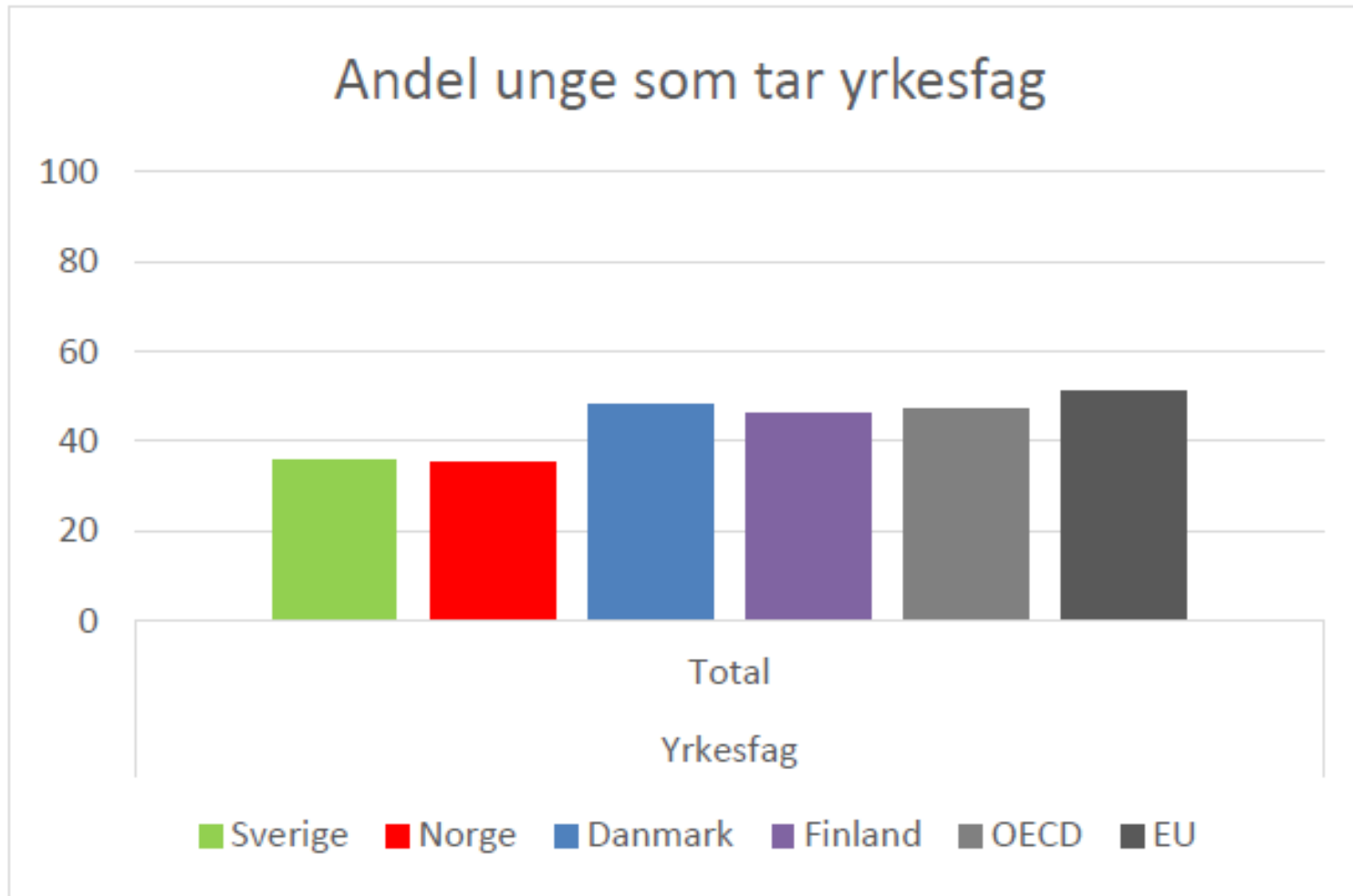

Er vi rustet for høykompetansejobbene?

....Og for yrkesutdanningen?

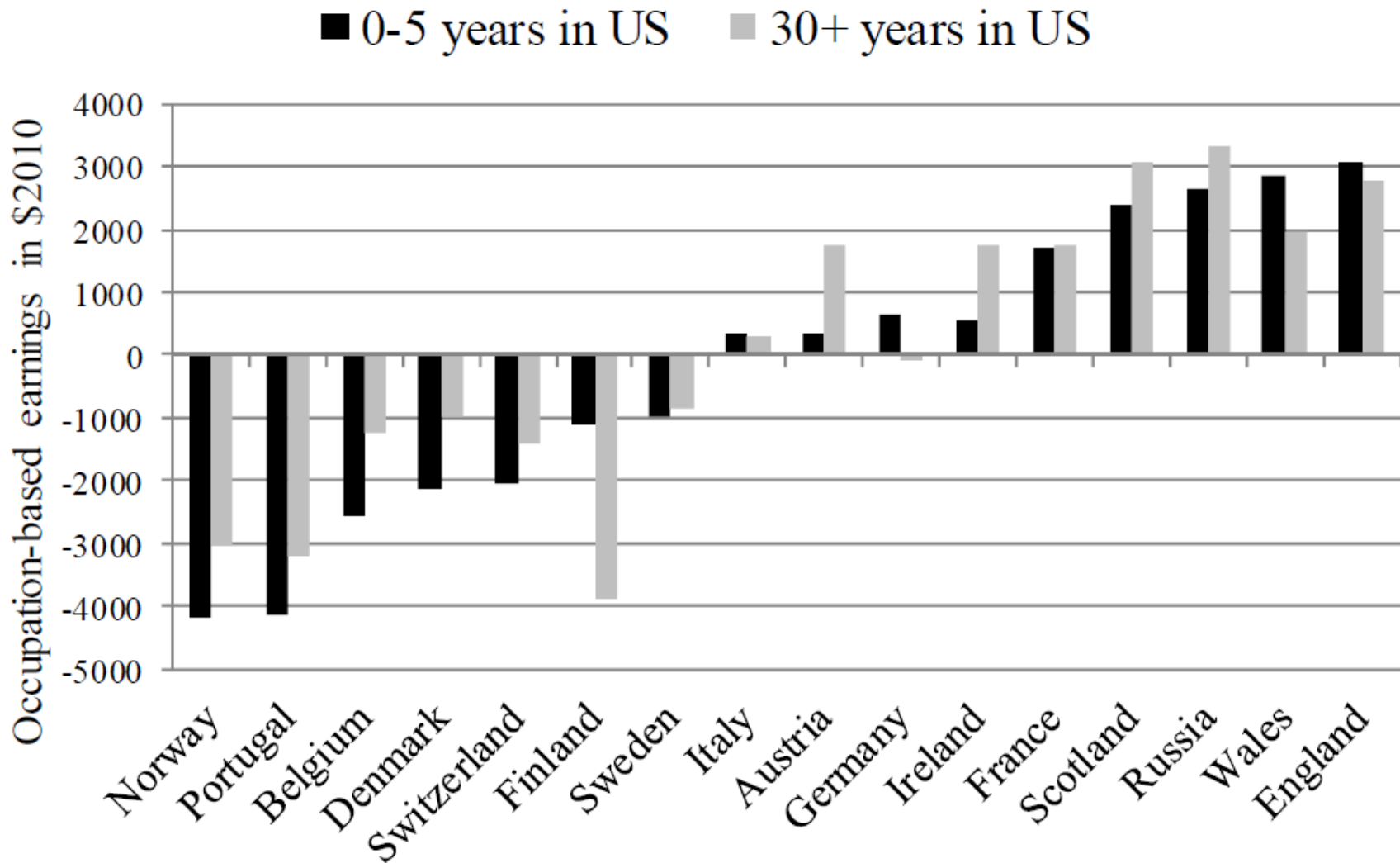
Innvandringsbølgen

- Etablering av et integrert Europeisk arbeidsmarked
  - Et tilbudssjokk av lavutdannede, og press mot lønnene for lavutdannede
- Flyktningestrøm
  - Dette er nok en blanding av høyutdannede og lavutdannede

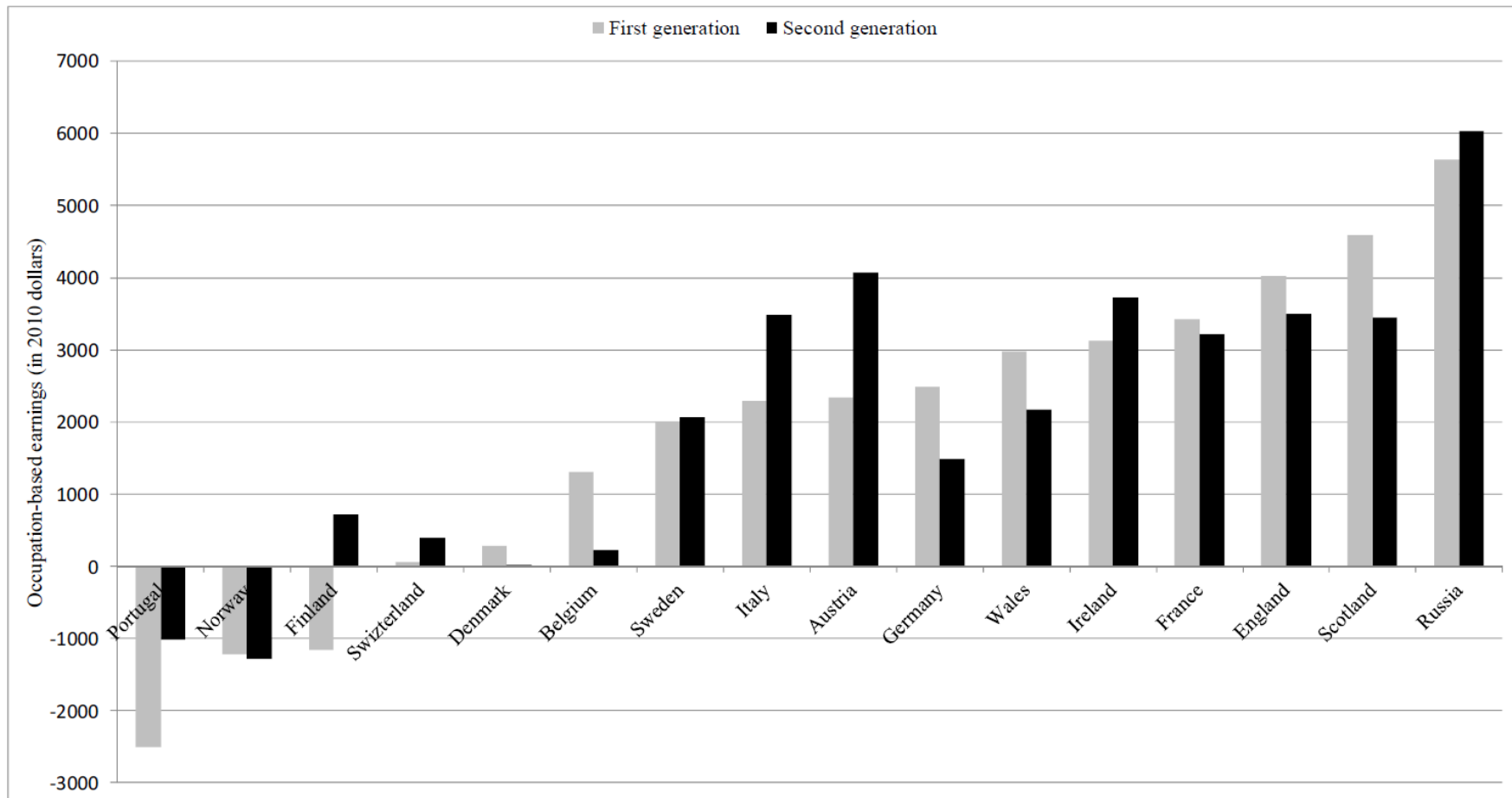

Vet vi hvor lang tid integrering tar?

...også for andre generasjon

Policy-implikasjoner

- Store utfordringer med omstillinger og økt kompetansebehov
- Integrering tar tid, særlig for de med lav kompetanse.
- Vet lite om hva som virker
  - De som har, eller får kompetanse, integreres hurtigere
- Flere med høy kompetanse blant de som kommer nå?
- Viktig å få kartlagt!
- Og viktig å sette inn en innsats på godkjenning av kompetanse og utdanning.
  - Dette er et svakt punkt i norsk innvandringspolitikk